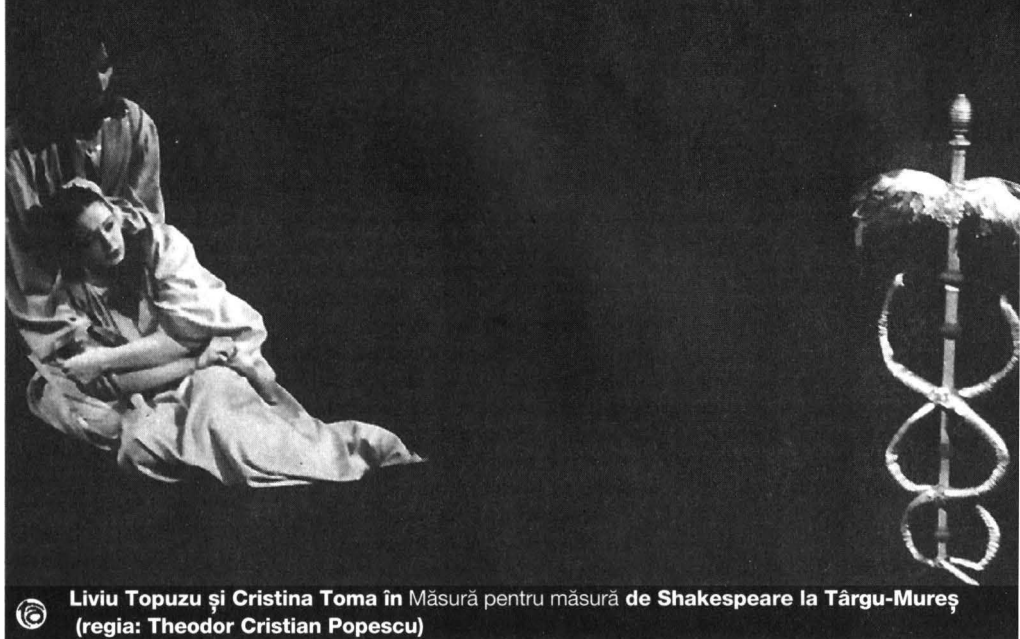

MĂSURA COMEDIEI

MĂSURĂ PENTRU MĂSURĂ de William Shakespeare. Traducerea: Leon Levițchi ● **TEATRUL NAȚIONAL DIN TÂRGU-MUREȘ** ● Data reprezentăției: 15 ianuarie 1997 ● Regia: Theodor Cristian Popescu ● Scenografia: Viorel Penișoară-Stegaru ● Muzica: Dan Dediu ● Distribuția: Aurel Ștefănescu (Vicenzio), Nicu Mihoc (Angelo), Mihai Gingulescu (Escalus), Nicolae Cristache (Lucio), Liviu Topuzu (Claudio), Dan Rădulescu (Cot), Ion Săsăran (Spumă), Eduard Marinescu (Pompey), Constantin Săsăreanu (Abhorson), Traian Costea (Barnardine), Diana Boboc (Doamna Răsfăcută), Cristina Toma (Isabella), Gabriela Bacali (Francisca), Suzana Macovei (Mariana), Luminița Praja (Julietta); în alte roluri: Sorin Leoveanu, Gabriel Dumitraș, Ion Vântu, Romeo Romițan, Ada Milea, Delia Martin, Daniela Moisuc, Mirela Pătrăuceanu, Diana Demeter.

După cât se pare, figura dramaturgică tutelară a actualei stagiuni e Shakespeare, iar una dintre piesele care stârnesc mai mult interesul regizorilor e **Măsură pentru măsură**: montarea târgumureșeană realizată de Theodor Cristian Popescu îi urmează îndeaproape aceleia produse, la Arad, de Ștefan Iordănescu. Simplă coincidență de „opțiune”? Convergență întâmplătoare a preocupărilor de moment? Se poate. Ori ilustrare a însuși celebrului adagiu shakespearian potrivit căruia rostul teatrului este să le arate „vremurilor și mulțimilor înfățișarea și tiparul lor”? Mai degrabă. Dar ce anume din înfățișarea și tiparul vremurilor de acum se reflectă în bucățița de oglindă care e **Măsură pentru măsură**?

Piesa are, ca multe dintre comediiile (fie ele și **dark**, întunecate) ale lui Shakespeare, aparența unei istorioare **naiv-moralizatoare**. Din pricini nu tocmai limpezi, ducele Vicenzio lasă timpul o vreme cârmuirea Vienei (localizarea e, firește, fantezistă) în mâinile ferme și nepătate ale lui Angelo, renumit ca **incoruptibil** și decis, tocmai de aceea, să porceadă la – am zice în termeni familiari – eradicarea corupției și asanarea moravurilor. Iată însă că angelicul locțiitor se dovedește, treptat, a fi la fel de vulnerabil în fața ispitelor lumești pe cât sunt și cei din juru-i: nu doar că încearcă să câștige prin șantaj farmecele Isabellei, venită să imploră crucea vieții fratelui ei, vinovat de păcat carnal, dar are pe conștiință și abandonarea unei vechi iubite secrete. Conflictul se rezolvă cu blândețe prin reapariția „bunului duce”, care, de altfel, supraveghează totul din umbră și care pune la cale însoțirile cuvenite – Angelo se va căsători cu

© Liviu Topuzu și Cristina Toma în **Măsură pentru măsură** de Shakespeare la Târgu-Mureș (regia: Theodor Cristian Popescu)

Mariana, tânărul Claudio cu „victima” sa ș.a.m.d., – Isabella urmând a se întoarce, neîntinată, în mănăstirea unde își făcea noviciatul. Sub această suprafață de clasică netezime se cascadează însă hăul întrebărilor ascunse în meandrele baroce ale verbului shakespearian: care e, de fapt, mobilul subitului transfer de putere declanșat de Vicenzio?, este Isabella complet nevinovată de brusca înflăcărare a lui Angelo?, ce rol joacă în toată întâmplarea Lucio, „un filizon” (cum grăiește savuroasa traducere a lui Leon Levițchi), prieten și sfetnic universal? Și, desigur, altele.

Spectacolul lui Theodor Cristian Popescu a identificat cu precizie posibilele întrebări și le-a dat, cu sensibilitate modernă față de conotațiile politice ale tramei, răspunsuri limpezi, chiar dacă, uneori, previzibile. Astfel, Vicenzio este, sub înșelătoarea înfățișare ascetică, de cumsecădenie atotiertătoare, un conducător versat și viclean, care urmărește să scape de un eventual **challenger**, compromițându-l public. Aurel Ștefănescu îi desenează impecabil mersul furișat, gesturile solemne, domoale, zâmbetul smerit-carnivor; în plus, este printre puținii interpreți ale căror replici se aud și se înțelege în totalitate. Unealtă inconștientă a ducelui, Lucio devine o variantă (aproape) benignă a „cinstului lago” – și e interesant de notat aici faptul că **Măsură pentru măsură** și **Othello** datează din același an, 1604 –, care țese cu voluptate intrigile, crezându-se mereu stăpân pe situație; până în final, când căsătoria impusă cu o codoasă mărunță îi va năruie definitiv cariera. Nicolae Cristache îl înzestreață cu febrilitatea și ținuta trufașă necesare; din păcate, rostirea actorului e practic ininteligibilă. Colcăiala de vicii felurite a Curții și a cetății dobândește consistență și culoare prin silueta țepăună a sfetnicului Escalus, căruia Marcel Gingulescu îi conturează cu subtil joc mimic invidia dușmănoasă, și prin

trio-ul comic alcătuit din mărunții escroci Pompey, Spumă și Cot, pe care Eduard Marinescu, Ion Săsăran și Dan Rădulescu îi portretizează cu haz măsurat, secondăți, în nota umorului negru, de Constantin Săsăreanu (călăul Abhorson) și Traian Costea (pușcăriașul Barnardine).

Unui tratament psihologic atent sunt supuși – lucrul era obligatoriu – Angelo și Isabella. În persoana lui Nicu Mihoc, cel dintâi are un farmec ambiguu, dar învăluitor; intransigența lui, reală, e dublată de o mare oboseală, dar și de o mare sete de viață. Acest Angelo este, forțând un pic comparația, un Gelu Ruscanu medieval, tânjind după absolutul ideii cu gleznelor prinse în relativul existenței. Nu-i nici vinovat, nici nevinovat; e doar om. La rândul ei, Isabella nu este o ingenuă clorotică; a ales mănăstirea din convingere rațională, nu din pornire sentimentală. Pură, dar conștientă și, în surdina, mândră de atracția pe care o exercită asupra bărbatului, intuiește în Angelo un suflet înrudit; poate că dacă el n-ar încerca s-o ia cu forța, i s-ar dăruie ea singură. Cristina Toma joacă inteligent hotărârea și ezitățile eroinei, reconfirmându-și înzestrarea dramatică specială.

Foarte elaborat sub raport vizual, beneficiind de un decor superb, semnat Viorel Penișoară-Stegaru și pus din belșug în valoare de lumini, spectacolul suferă de unele carențe de ritm (boala copilăriei regizorale, s-ar zice), ca și de lipsa accentelor care să-i marcheze mai decis nodurile ideatice (o simplă prelungire cu două-trei secunde a fiecărui final de „tablou” ar remedia, cred, situația). Altminteri, Theodor Cristian Popescu și Teatrul Național din Târgu-Mureș au început bine anul 1997.

ALICE GEORGESCU